

HALUATKO TIETÄÄ LISÄÄ? TÄÄLTÄ PÄÄSET TUTUSTUMAAN AIKAKAUTEEN SYVEMMIN

LISÄTIETOA 6.

MILLENIAALIT JA DIGINATIIVIT

Digitaalisuus

Teknologisen kehityksen myötä digitaaliset välineet ja sovellukset ovat tulleet osaksi lasten arkea. Tablettien ja kännyköiden äärellä vietetty ruutuaika on monelle lapselle lähes jokapäiväinen tapa viettää vapaa-aikaa. Ruutuaika on tabletin, tietokoneen, älypuhelimien tai tv:n parissa vietettyä aikaa. Muutosta aiempaan, yhteisöllisempään tapaan viettää yhdessä aikaa on pidetty merkittävänä, ja jossain määrin myös negatiivisena sekä lasten yksinäisyyttä lisäävänä.

Ruutuajan ja pelaamisen voi nähdä myös osana leikin jatkumoa. Perinteisemmät leikin välineet ovat siirtyneet peleihin digitaaliseen muotoon. Pelaaminen ei ole yksinäistä puuhaa, vaan pelin ympärille muodostuvat oma yhteisönsä ja sosiaaliset verkostonsa. Ne voivat olla myös ensimmäinen väylä monikulttuuriseen ja vuorovaikutteiseen maailmaan. Tutkijoiden mukaan tämän päivän lelut ja leikit mallintavat tulevaisuuden työelämää ja niiden avulla harjoitellaan siellä tarvittavia sosiaalisia taitoja.

Digitaalisia taitoja opetetaan lapsille jo päiväkodissa esimerkiksi opettavien pelien muodossa. Kasvava digitaalisten välineiden määrä ja jatkuvasti läsnä oleva informaatiotulva ovat saaneet joissain vanhemmissa aikaan vastareaktion, joka on johtanut digivälineiden vähentämiseen. Liiallinen ruutuaika nähdään myös riippuvuutta aiheuttavana ja lasten yksinäisyyttä lisäävänä.

Harrastukset

Harrastukset ovat nykylasten elämässä erityisen tärkeitä. Niihin ohjaavat sekä lasten omat mielenkiinnonkohteet että vanhempien toiveet. Harrastukset ovat lapsuuden ajanvietettä, jotka toisinaan seuraavat ihmistä läpi elämän. Liikunta, taide ja käsityöt ovat perinteisiä ohjattuja harrastuksia, mutta niiden rinnalle on kehittynyt myös muunlaisia harrastuksia, kuten e-urheilu ja teatteri.

Lapsia on ohjattu jo vuosisatojen ajan aikuisten hyväksymien ajanvietteiden pariin. 1800-luvun loppupuolelta lähtien erityisesti urheiluseurat ovat olleet suosittuja harrastusyhteisöjä, sillä ajan hengen mukaan ihmisen hyvinvoivan kehon nähtiin antavan kodin myös hyvinvoivalle sielulle. Lasten laiskistumista ja hemmottelua pidettiin epätoivottuina asioina, joille urheilu toimi hyvänä ehkäisykeinona. 1900-luvun alkupuolella urheiluseuroihin liittyi vahvasti myös poliittisen toiminnan ajatus, ja lapsia ohjattiin esimerkiksi suojeluskuntien ja työväenyhdistysten seuroihin. Erityisesti pojille urheiluseuratoiminnan katsottiin olevan hyvä harrastus. Muiste luissa liikunta vaikuttaa olevan tytöille enemmänkin osa ulkoleikkejä ja tehtävien suorittamista, mutta myös heille oli tarjolla esimerkiksi omia voimistelujoukkueita.

Musiikin harrastaminen oli aiemmin osa erityisesti säätyläisnaisilta odotettu taito. Köyhemmän väestön musiikintekijät olivat useimmiten itseoppineita pelimanneja. Varsinaiseksi harrastukseksi soittaminen nousi vasta 1900-luvun puolivälin jälkeen. Jo pieniäkin lapsia ohjataan nykyisin musiikkiharrastuksen pariin musiikkileikkikoulun kautta. Hyvinkäälle perustettiin musiikkiopisto vuonna 1957.

Harrastusten kautta lapsille syntyy usein tiivis ystäväpiiri:

”Olen aina tykännyt urheilusta ja siksi monet lapsuuden muistoistakin liittyy siihen. Parhaiten muistan vuodet Euroliigassa. Muistan, kuinka jännittävää oli jännittää joka vuosi sitä, minkä värisen pelipaidan oma joukkue sille kaudelle saisi. Muutama paita löytyy edelleen autotallini perukoilta. Oli hauskaa kerätä vuosittain oman asuinalueen kaverit joukkueeksi ja pelata muita kaupunginosia vastaan. Itse aloitin urani Hakalan joukkueessa, mutta Marttiin muuttaessa myös joukkue vaihtui, Martissa joukkue pysyi valmentaja mukaan lukien hyvin samanlaisena aina viimeiseen Euroliigavuoteen saakka.”

Poika, lapsi Hyvinkäällä 2000-luvulla

Tänä päivänä harrastukset määrittelevät sekä lasten että perheiden arkea. Harrastukset vaativat myös vanhemmilta aikaa ja paneutumista, sillä lapsia kuljetetaan harrastuksiin ja niiden aikataulut määrittelevät sen, millaiseksi perheen arjen aikataulut muovaantuvat. Leikin ja harrastuksen raja saattaa nykyisin hämärtyä. Hyvinvointiyhteiskunnassakaan kaikilla ei ole varaa harrastaa. Epätasa-arvoiset harrastusmahdollisuudet voivat lisätä lasten kokemaa yksinäisyyttä ja eriarvoisuuden tunnetta.

Muualta tulleet, täällä asuvat

Maahanmuuton, pakolaisuuden sekä kulttuurisen ja kielellisen kirjon lisääntymisen suomalaisessa yhteiskunnassa ajatellaan usein olevan nykyaikainen ja uusi ilmiö. Suomi on kuitenkin aina ollut monikulttuurisempi kuin ensin ajattelemme: tänne on tultu työn, kaupan ja paremman elämän toivossa jo esihistoriallisista ajoista lähtien. Myös Suomesta on lähdetty paremman elämän toivossa esimerkiksi USA:han 1800-luvulta lähtien ja 1970-luvulla Ruotsiin.

Hyvinkää on radanvarsikaupunkina ollut kulkuteiden risteämispaikka, ja teollisuus on tuonut alueelle paljon muualta tulleita työntekijöitä. 1800-luvun lopulla rautateillä työskenteli paljon muualta tullutta siirtotyövoimaa, ja 1900-luvulla Villatehdas työllisti mestareita Ruotsista ja Iso-Britanniasta. Alueella työskenteli myös venäläisiä kauppiaita. Toisen maailmansodan jälkeen alueelle asutettiin Karjalan evakkoja. Nykyaikaiset sotatilat maailmalla vaikuttavat myös kansainväliseen muuttoliikkeeseen. Esimerkiksi Lähi-Idän kriisin puhjettua Eurooppaan saapui paljon pakolaisia, joista pieni osa päätyi asumaan myös Hyvinkäälle.

Vuonna 2017 ulkomaalaistaustaisia asukkaita Hyvinkääläisistä oli 5,7 %. Monikulttuurisissa perheissä kasvavat lapset saattavat myöhemmin kokea yhteiskunnassa ulkopuolisuutta, mutta toisaalta kasvaminen monipuolisessa ja rikkaassa ympäristössä antaa valmiuksia kohdata erilaisuutta myöhemmin elämässä. Myös kaksikielisyys on tutkimusten mukaan koettu suureksi voimavaraksi.

Monikulttuurisuus huomioidaan nykyaikana päiväkodeissa ja kouluissa esimerkiksi eri kulttuurien juhlien kautta. Eri kulttuurien kirjo nähdään rikkautena ja voimavarana, ja henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti kohtaamaan ulkomailta muuttaneita lapsia ja perheitä työssään.